

§ 4.7. ՊԱՐԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ՁԵՎԱԶԱՓԻ ՍԱՅՄԱՆՈՒՄԸ

Այժմ ծանոթանանք տեքստի կարևորագույն բաղադրիչ տարրերից մեկին՝ *պարբերությանն* ու դրան առնչվող որոշ հասկացություններին:

Պարբերությունն ամբողջական միտք արտահայտող տեքստի հատված է, որի ավարտը բնական դադար է ստեղծում տեքստի հաջորդ, այլ միտք արտահայտող հատվածին անցնելու համար:

Որպեսզի տեքստային խմբագրիչը *նոր պարբերություն սկսի*, պետք է սեղմել *Enter* ստեղծը: *Պարբերությունն ավարտելիս* կրկին պետք է սեղմել *Enter*-ը, որն էլ միևնույն ժամանակ հաջորդ պարբերության սկիզբ կհամարվի:

Պարբերությունները սովորաբար ձևավորվում են որոշակի պարամետրերով, որոնց համախումբն անվանում են *պարբերության ձևաչափ*: *Word* տեքստային խմբագրիչում *պարբերության ձևաչափի* բաղադրիչ պարամետրեր են.

- ✓ առաջին տողի սկիզբը,
- ✓ միջտողային հեռավորությունը,
- ✓ աջ և ձախ սահմանները,
- ✓ պարբերության հավասարեցման եղանակը,
- ✓ պարբերությանը նախորդող և հաջորդող տողերի հեռավորությունները:

Ծանոթանանք թվարկված առաջին երեք պարամետրերին ու դրանք սահմանելու որոշ եղանակներին:

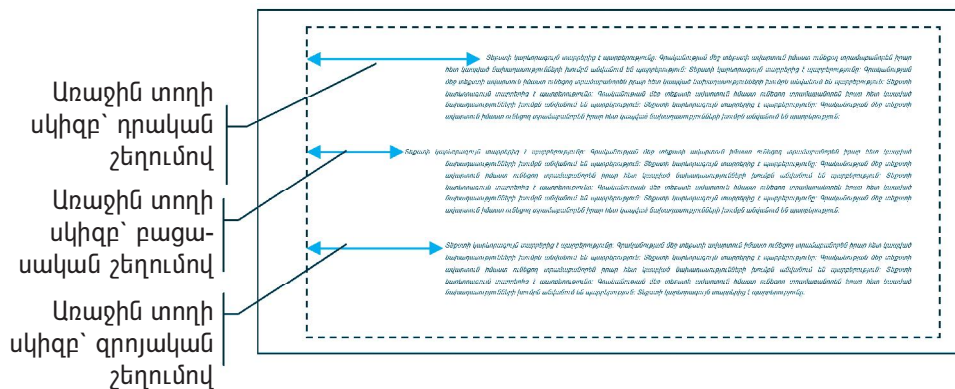
Էջի ձախ լուսանցքից մինչև պարբերության առաջին տողի սկիզբն ընկած հեռավորությունն անվանում են *առաջին տողի սկիզբ*:

Պարբերության առաջին տողի սկիզբը կարող է պարբերության մնացած տողերի նկատմամբ լինել *դրական*, *բացասական* և *զրոյական* շեղումով:

Ջրոյական շեղման դեպքում պարբերության առաջին տողի սկիզբը հանդնկնում է պարբերության մնացած տողերի սկզբին, *բացասական շեղ-*

ման դեպքում գտնվում է մնացած տողերից ծախ, իսկ դրականի դեպքում՝ մնացած տողերից աջ (նկ. 4.16):

Նկ. 4.16. Պարբերության առաջին տողի դիրքի օրինակներ

Պարբերության երկու հարևան տողերի միջև եղած հեռավորությունն անվանում են միջտողային հեռավորություն:

Որպես միջտողային հեռավորության չափման միավոր ընդունվում է պարբերությունում տառաշարի ամենախոշոր պայմանաձևի չափը:

Չնայած *Microsoft Word* տեքստային խմբագրիչը միջտողային հեռավորության որոշակի *ստանդարտ չափեր* է տրամադրում, սակայն առավել հաճախ կիրառում են միջտողային հետևյալ հեռավորությունները.

- ✓ *Single* – մեկ,
- ✓ *1,5 Lines* – մեկուկես,
- ✓ *Double Space* – կրկնակի:

Պարբերության միջտողային հեռավորությունը սահմանելու համար անհրաժեշտ է.

- ⇒ ընտրել *Home* ներդիրը,
- ⇒ մկնիկի ցուցիչով ընտրել *Paragraph* բաժնի (նկ. 4.17) գործիքն ու բացված ցուցակից (նկ. 4.18) ընտրել անհրաժեշտ միջտողային հեռավորությունը:

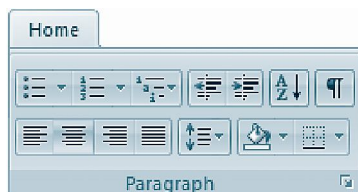

Էջի ձախ լուսանցքից մինչև պարբերության տեքստի ձախ եզրն ընկած հեռավորությունն անվանում են պարբերության ձախ սահման, իսկ էջի աջ լուսանցքից մինչև պարբերության աջ եզրն ընկած հեռավորությունը՝ պարբերության աջ սահման:

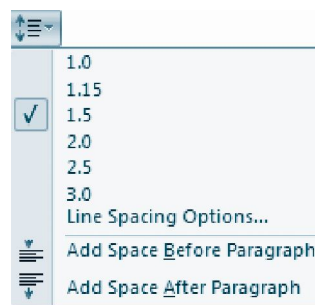
Պարբերության *աջ* և *ձախ սահմանները*, ինչպես նաև *առաջին տողի սկիզբը* կարելի է *սահմանել հորիզոնական քանոնի* (նկ. 4.19) օգնությամբ: *Հորիզոնական քանոնը* երեք շարժական սողնակներ ունի.

- ա)* ձախ սահմանի,
- բ)* աջ սահմանի,
- գ)* առաջին տողի:

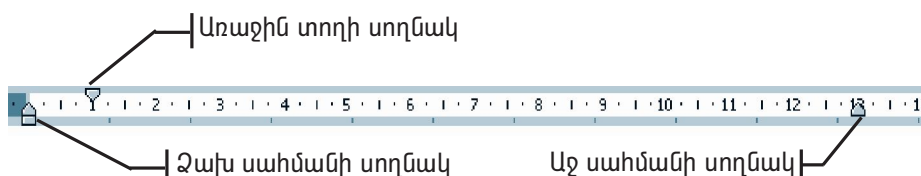
Սողնակներից ցանկացածը տեղաշարժելու համար անհրաժեշտ է մկնիկի ցուցիչը տեղադրել դրա վրա, ձախ սեղմակը սեղմել ու սեղմած պահելով՝ անհրաժեշտ չափով տեղաշարժել:

Նկ. 4.17. Home ներդիրի Paragraph բաժինը

Նկ. 4.18. Միջտողային հեռավորությունների ցուցակ

Նկ. 4.19. Քանոնը՝ պարբերության ձախ, աջ և առաջին տողի սահմանների սողնակներով

Պարբերության *աջ և ձախ սահմաններն* ու *առաջին տողի սկիզբը սահմանելու* համար անհրաժեշտ է.

- ⇒ մկնիկի ցուցիչը տեղադրել քանոնի համապատասխան սողնակի վրա,
- ⇒ ձախ սեղմակը սեղմած վիճակում սողնակը քանոնի երկայնքով տեղաշարժել անհրաժեշտ չափով,
- ⇒ սեղմակը բաց թողնել:

Եթե ուշադիր դիտեք՝ կտեսնեք, որ պարբերության ձախ սահմանի սողնակը (⌵) բաղկացած է երկու մասից՝ վերին (⬆) և ստորին (⬇): Եթե մկնիկի ցուցիչով ընտրվի միայն ստորին բաղադրիչը, ապա այն տեղաշարժելիս նույն չափով կտեղաշարժվի նաև պարբերության առաջին տողի սողնակը, իսկ վերին բաղադրիչը տեղաշարժելիս՝ միայն պարբերության ձախ սահմանի սողնակը:

Օգտակար է հմանալ

- Տեքստ հավաքելիս *Shift* և *Enter* ստեղծների համատեղ սեղմումով կարելի է անցնել նոր տողի, սակայն ոչ նոր պարբերության սկզբի:

ՀԱՐՑԵՐ ԵՎ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐ

1. Ինչպե՞ս կարելի է նոր պարբերության անցնել:
2. Թվարկե՞ք պարբերության ձևաչափի ձեզ հայտնի պարամետրերը:
3. Պարբերության աջ և ձախ սահմանները տալու ի՞նչ եղանակ գիտեք:
4. Ինչպե՞ս է սահմանվում պարբերության միջտողային հեռավորությունը:
5. Պարբերության առաջին տողի դիրքի ի՞նչ շեղումներ գիտեք:
6. Ինչպե՞ս են սահմանում պարբերության առաջին տողի սկիզբը:

Լաբորատոր աշխատանք 16

Պարբերության ձևաչափի սահմանում

Քայլ առ քայլ կատարեք հետևյալ գործողությունները.

1. Մտեք տեքստային խմբագրիչի միջավայր:
2. Սկնիկի ցուցիչով ընտրեք *Office* կոճակը:
3. Սեղմեք բացված պատուհանի ստորին մասում տեղակայված *Word Options* կոճակն ու բացված պատուհանի ձախ վահանակից ընտրեք *Advanced* ներդիրը:
4. Սկնիկի ցուցիչը տեղադրեք բացված պատուհանի *Display* բաժնի *Show measurements in units of:* դաշտը բացող ▼ նշանի վրա, սեղմեք ձախ սեղմակն ու բացված ցուցակից ընտրեք չափման *Centimeters* միավորը. ընտրությունը հաստատեք *OK* կոճակով:
5. *Alt*, *Ctrl* և *Shift* ստեղծների միջոցով ընտրեք հայկական այբուբենը:
6. Ընտրեք *Arial Armenian* տառատեսակն ու *11* տառաչափը:
7. Ներմուծեք հետևյալ տեքստը.

Էջի ձախ լուսանցքից մինչև պարբերության տեքստի ձախ եզրն ընկած հեռավորությունն անվանում են պարբերության ձախ սահման, իսկ էջի աջ լուսանցքից մինչև պարբերության աջ եզրն ընկած հեռավորությունը՝ պարբերության աջ սահման:
 Էջի ձախ լուսանցքից մինչև պարբերության առաջին տողի սկիզբն ընկած հեռավորությունն անվանում են առաջին տողի սկիզբ:

8. Ներմուծված տեքստի մեջ առաջին պարբերության համար սահմանեք հետևյալ ձևաչափը. ձախ սահմանի չափը՝ *2 սմ*, աջ սահմանի չափը՝ *1 սմ*, միջտողային հեռավորությունը՝ *2.0*, առաջին տողի սկիզբը՝ պարբերության ձախ սահմանից *1 սմ*-ով աջ շեղմամբ: Դրա համար.

ա) մկնիկի ցուցիչը տեղադրեք առաջին պարբերության որևէ մասում և սեղմեք ձախ սեղմակը,

բ) միջտողային հեռավորությունը *double* (կրկնակի) դարձնելու համար ընտրեք *Home* ներդիրը: Սկնիկի ցուցիչը տեղադրեք

Paragraph բաժնի գործիքի վրա ու սեղմեք ձախ սեղմակը:
Բացված ցուցակից ընտրեք 2.0 տարբերակը,

- զ) ձախ սահմանի չափը տալու համար մկնիկի ցուցիչը տեղադրեք հորիզոնական քանոնի ձախ սահմանի սողնակի վրա և ձախ սեղմակը սեղմած վիճակում այն տեղաշարժեք 2 սմ-ով դեպի աջ,
- դ) աջ սահմանի չափը տալու համար մկնիկի ցուցիչը տեղադրեք հորիզոնական քանոնի աջ սահմանի սողնակի վրա և ձախ սեղմակը սեղմած վիճակում այն տեղաշարժեք 1 սմ-ով դեպի ձախ,
- ե) պարբերության առաջին տողի սկիզբը սահմանելու համար մկնիկի ցուցիչը տեղադրեք հորիզոնական քանոնի առաջին տողի սողնակի վրա և ձախ սեղմակը սեղմած վիճակում այն տեղաշարժեք պարբերության ձախ սահմանից 1 սմ-ով աջ:

9. Երկրորդ պարբերության համար նկարագրված եղանակով սահմանեք հետևյալ ձևաչափը. ձախ սահմանի չափը՝ 3 սմ, աջ սահմանի չափը՝ 2 սմ, առաջին տողի սկիզբը՝ պարբերության ձախ սահմանից 2 սմ-ով աջ շեղմամբ, միջտողային հեռավորությունը՝ մեկ:

Եթե ամեն ինչ ճիշտ եք կատարել, ապա ներմուծված տեքստը կձևափոխվի հետևյալի՝

Էջի ձախ լուսանցքից մինչև պարբերության տեքստի ձախ եզրն ընկած հեռավորությունն անվանում են պարբերության ձախ սահման, իսկ էջի աջ լուսանցքից մինչև պարբերության աջ եզրն ընկած հեռավորությունը՝ պարբերության աջ սահման:

Էջի ձախ լուսանցքից մինչև պարբերության առաջին տողի սկիզբն ընկած հեռավորությունն անվանում են առաջին տողի սկիզբ:

10. Ստեղծված փաստաթուղթը պահպանեք տվյալ դասարանին հատկացված թղթապանակում՝ *Lab_16_** անունով, որտեղ ***-ի փոխարեն ներմուծեք աշակերտի դասանատյանի համարը:
11. Տեքստային խմբագրիչի հետ աշխատանքն ավարտեք՝ օգտվելով պատուհանի փակման կոճակից: